

NAGRADE

HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

**za najviša znanstvena i umjetnička dostignuća
u Republici Hrvatskoj za 2017. godinu**

SVEČANA SJEDNICA

U POVODU DANA HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

četvrtak, 26. travnja 2018., 11 sati

PROGRAM PROSLAVE

Prigodna riječ akademika **Zvonka Kusića**,
predsjednika Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti

Glazbeni program

Anđelko Krpan, violina
Julija Gubajdulina, glasovir

Boris Papandopulo: *Meditacija*

Béla Bartók: *Rumunjski plesovi*

DODJELA NAGRADA

Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti

Predsjedništvo Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, na svojoj 3. (239.) redovitoj sjednici, na temelju prijedloga i mišljenja razreda Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, izvješća Odbora za nagrade od 19. ožujka 2018. i članka 10. stavka 1. Pravilnika o radu Odbora za nagrade u postupku dodjeljivanja nagrada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, 28. ožujka 2018. donijelo je sljedeću

ODLUKU

o dodjeli

NAGRADA

HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

za najviša znanstvena i umjetnička dostignuća
u Republici Hrvatskoj za 2017. godinu

1. za područje **prirodnih znanosti i matematike** dodjeljuju se dvije nagrade, koje dobivaju:
 - **dr. sc. Mira RISTIĆ**, za 37 objavljenih originalnih znanstvenih radova u međunarodnim časopisima u posljednjih pet godina, koji predstavljaju zaokruženu cjelinu te se mogu objediniti pod zajedničkim naslovom *Sustavno istraživanje sinteze, mikrostrukture te fizičkih i kemijskih svojstava nanočestica i nanonita metalnih oksida*
 - **prof. dr. sc. Vlasta ČOSVIĆ** za rad *Development of transient carbonate ramps in an evolving foreland basin. Basin research (DOI:10.1111/bre. 12274)*

2. za područje **medicinskih znanosti** nagradu dobiva:
 - **prof. dr. sc. Mislav VRSALOVIĆ**, za rad *Vrsalović M. Prognostic Effect of Cardiac Troponin Elevation in Acute Aortic Dissection. A meta-analysis. International Journal of Cardiology* 2016, 214: 277-278 (Q1, IF 6,2), u kojem je prvi put dokazana prognostička uloga srčanog troponina u bolesnika s akutnim aortalnim sindromom
3. za područje **filoloških znanosti** nagradu dobiva:
 - **izv. prof. dr. sc. Vladimir REZAR**, za knjigu *Damiani Benessae Poemata* (Književni krug Split - Marulianum, Split, 2017.)
4. za područje **književnosti** nagradu dobiva:
 - **Gordana BENIĆ** za zbirku *Nebeski ekvator* (Matica hrvatska, Zagreb, 2015.)
5. za područje **likovnih umjetnosti** nagradu dobiva:
 - **Josip BIFFEL** za sljedeća djela koja je ostvario u posljednjih pet godina: dva mozaika iz crkve u Vitezu u Bosni i Hercegovini, sedam vitraja iz novoizgrađene crkve u Mičevcu u Turopolju te četrnaest slika koje prikazuju postaje Križnog puta u crkvi sv. Leopolda Mandića u Splitu
6. za područje **glazbene umjetnosti** nagradu dobiva:
 - **Olja JELASKA**, za skladbu *Modri val* za simfonijski orkestar (izvedenu 8. svibnja 2014. u Koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskog)

7. za područje **tehničkih znanosti** nagradu dobiva:

- **prof. dr. sc. Ivan PETROVIĆ**, za znanstveno postignuće u istraživanju algoritama za sustave autonomije mobilnih robota, čija je svrha osiguravanje autonomne navigacije mobilnih robota u nepoznatim i dinamičkim prostorima te autonomno obavljanje raznih korisnih poslova umjesto ljudi ili u suradnji s ljudima, objavljeno u 17 znanstvenih radova koji čine znanstvenu cjelinu pod nazivom *Algoritmi za sustave autonomije mobilnih robota*.

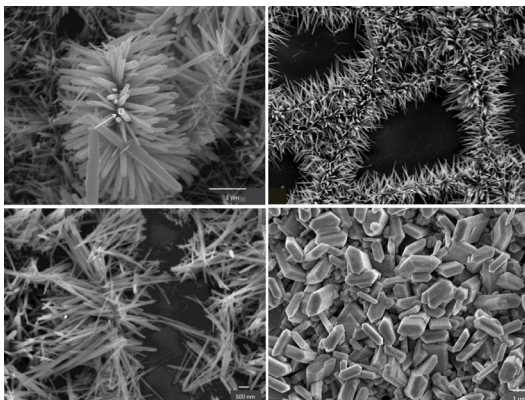
Predsjednik Hrvatske akademije
znanosti i umjetnosti

Akademik Zvonko Kusić

Foto: D. Skok

NAGRADA ZA PRIRODNE ZNANOSTI I MATEMATIKU (dodjeljuju se dvije nagrade)

Dr. sc. **Mira RISTIĆ**, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju, rođena je 1959. godine u Donjem Prološću. Opću gimnaziju završila je u Imotskom. Tehnološki fakultet, smjer biotehnologije, upisala je 1977, a diplomirala je 1981. godine. Od 1982. do 1984. godine radila je kao asistent u nastavi na predmetu Tehnička termodinamika na Prehrambeno-biotehnološkom fakultetu. Od 1985. godine zaposlena je u Institutu Ruđer Bošković. Objavila je 118 izvornih znanstvenih radova u časopisima koje citira baza podataka *Current Contents* i koji su polučili 2155 citata (h-indeks iznosi =23).

Razred za matematičke, fizičke i kemijske znanosti Hrvatske akademije predložio je da se Nagrada HAZU dodijeli dr. sc. Miri Ristić za 37 originalnih znanstvenih radova objavljenih u posljednjih pet godina, koji predstavljaju zaokruženu cjelinu te se mogu objediniti pod zajedničkim naslovom: *Sustavno istraživanje sinteze, mikrostrukture te fizičkih i kemijskih svojstava nanočestica i nanoniti metalnih oksida*. Na inicijativu dr. Ristić u Institutu Ruđer Bošković sagrađena je aparatura za elektroispredanje koja je poslužila za istraživanje uvjeta sinteze, mikrostrukture te fizičkih i kemijskih svojstava nanonita metalnih oksida. Jedinствена svojstva elektroispredanih niti metalnih oksida posljedica su njihove specifične morfologije zbog čega imaju iznimnu primjenu u elektronici, optici i optoelektronici te kao senzori, biosenzori i katalizatori.

NAGRADA ZA PRIRODNE ZNANOSTI I MATEMATIKU

Wiley Online Library Search

Basin Research

Original Article

Development of transient carbonate ramps in an evolving foreland basin

Vlasta Čosović , Ervin Mrinjek, Wojciech Nemeč, Jelena Španiček, Krešimir Terzić

CORRESPONDING AUTHOR

E-mail address: vcosovic@geol.pmf.hr

Department of Geology, University of Zagreb, Zagreb, Croatia

Correspondence: Vlasta Čosović, Department of Geology, University of Zagreb, Horvátovac 102a, HR-10000 Zagreb, Croatia. E-mail: E-mail address: vcosovic@geol.pmf.hr

Search for more papers by this author

1111/bre.12274

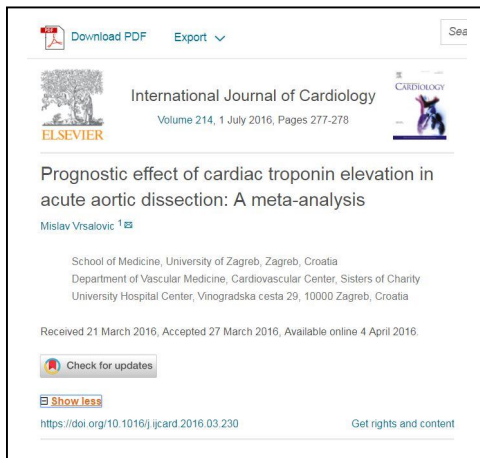
PDF TOOLS SHARE

the Dinaric Foreland Basin of northern and sedimentological data to document a

Dr. sc. **Vlasta ČOSOVIĆ**, redovita profesorica u trajnom zvanju na Geološkom odsjeku Priroslovno-matematičkog fakulteta u Zagrebu, bavi se paleogenskim sedimentima vanjskih Dinarida, njihovom biostratigrafskom, paleokološkom i okolišnom interpretacijom, ulogom tzv. Jadranske ploče u formiranju Dinarida, Alpa i šireg prostora, te recentnim bentičkim foraminiferama iz jadranskog podmorja. Iz te problematike do sada je objavila oko 90 radova u međunarodnim publikacijama.

Rad koji se predlaže za nagradu objavljen je u vrhunskom svjetskom geološkom časopisu *Basin research* (Q1, IF=4,147). U njemu je, na temelju promjena u sastavu zajednice velikih bentičkih foraminifera, objašnjeno kako se u Dinaridima tijekom eocena odvijala relativno brza tranzicija plitkomorskog karbonatnog režima u dubokomorski taložni sustav. To je prvi objavljeni model stvaranja predgorskog bazena u kojemu ovakva izmjena nije uzrokovana globalnom tektonoeustatičkom aktivnošću. Važno je da se taj model može primijeniti i na druga slična područja u nekadašnjem oceanu Tetis. Iako su četiri autora rada, ističemo da je udio Vlaste Čosović odlučujući, jer je dala detaljnu paleokološku interpretaciju, na kojoj se temelji predloženi model.

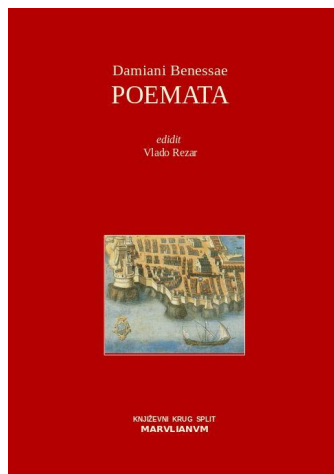
NAGRADA ZA MEDICINSKE ZNANOSTI

Prof. dr. sc. **Mislav VRSALOVIĆ** rođen je 1973. godine u Splitu. Medicinski fakultet završio je u Zagrebu. Izvanredni je profesor interne medicine na Medicinskom fakultetu u Zagrebu. Pročelnik je Zavoda za bolesti krvnih žila Klinike za bolesti srca i krvnih žila, KBC-a Sestre milosrdnice u Zagrebu. Educirao se i u SAD-u, na Sveučilištu u Michiganu (*Ann Arbor Cardiovascular Center*) iz područja naprednih ehokardiografskih tehnika i vaskularne medicine. Prvi je Hrvat član nukleusa Radne skupine za aortu i periferne vaskularne bolesti Europskoga kardiološkog društva, te prvi Hrvat član Američkog društva za vaskularnu medicinu. U posljednjih pet godina objavio je 14 radova u CC časopisima, od kojih je u 10 bio prvi autor.

Nagrada HAZU dodjeljuje se prof. Mislavu Vrsaloviću na temelju radova objavljenih u posljednjih 5 godina koji čine jedinstvenu znanstvenu cjelinu iz područja kardiovaskularne medicine – angiologije. Posebno se naglašava važnost rada: *Vrsalović M. Prognostic effect of cardiac troponin elevation in acute aortic dissection. A meta-analysis. International Journal of Cardiology 2016., 214 : 277 (Q1, IF 6,2), u kojem se prvi put dokazuje prognostička uloga srčanog troponina u bolesnika s akutnim aortalnim sindromom. Pojašnjeni su i potencijalni patofiziološki mehanizmi odgovorni za porast troponina u navedenom kliničkom entitetu, što je osim prognostičke primjene u kliničkoj praksi, doprinos razumijevanju diferencijalne dijagnoze povišenog troponina u hitnim stanjima.*

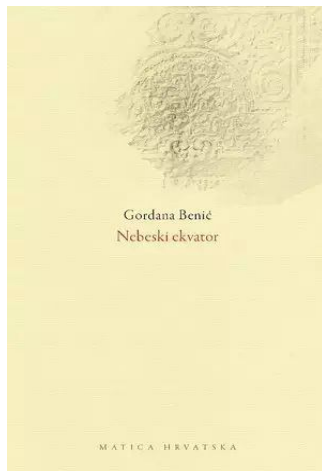
NAGRADA ZA FILOLOŠKE ZNANOSTI

Izv. prof. dr. sc. **Vladimir REZAR** rođen je 1969. u Zagrebu, gdje je 1994. diplomirao klasičnu filologiju na Filozofskome fakultetu i 1997. magistrirao. Doktorski rad "*De morte Christi*" Damjana Beneše: žanrovska interpretacija, kritičko izdanje i komentar obranio je 2005. godine. Na Katedri za latinski jezik Odsjeka za klasičnu filologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu izabran je za docenta 2006., a za izvanrednoga profesora 2013.

Rezarova *editio princeps* temelji se na autografu koji se čuva u Dubrovniku (Arhiv Male braće 78), a koji je sustavno kolacioniran s prijepisom Antuna Agića (Arhiv Male braće 256), jedinim preostalim svjedokom predaje. U toj knjizi prvi se put objavljuju ne samo dosada neizdani latinski tekstovi Damjana Beneše (epigrami, lirske pjesme, satire, bukolske pjesme, miscellanea: ukupno oko 7700 stihova), nego i nekoliko Benešinih pjesama na grčkom jeziku. Vlado Rezar obavio je golem pionirski posao: čitalac koji uzima u ruke njegovo kritičko izdanje mora držati na pameti da je spomenuti autoritativni prepisivač Antun Agić u nekoliko navrata u bilješkama rezignirano primijetio da dijelove teksta "baš nimalo ne razumije". Rezarovo izdanje nudi pregledan latinski tekst, savjesno uređen prema vrhunskim standardima međunarodne neolatinistike. Ne na posljednjem mjestu, o tome uvjerljivo svjedoči i opsežan predgovor na latinskom jeziku.

NAGRADA ZA KNJIŽEVNOST

Gordana BENIĆ rođena je 1950. u Splitu. Diplomirala je književnu kroatistiku i filozofiju na Filozofskom fakultetu u Zadru, te završila poslijediplomski studij književnosti na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Njezina najnovija zbirka pjesama kozmološke zaokupljenosti, nazvana *Nebeski ekvator*, uvodi nas u makrokozmos impresivnih protega. Autorica se suvereno kreće nefiksiranim supralunarnim meridijanima i nestabilnim astralnim paralelama – ostavljajući samo virtualno ideju ekvatora kao mogućega orijentira, da ne kažemo arhimedovske čvrste točke (jer takva u elastičnom sustavu pjesnikinjine imaginacije ne postoji).

Iz ciklusa u ciklus nalazimo na čudne i očuđujuće prizore i situacije, igru sjena i zrcaljenja, varki i privida. Ontološki status niza evokacija određen je negativnim kategorijama: nezemaljsko, nerealno, neobjašnjivo, nepoznato, neobično, nejasno, neskladno, nepokoreno, nerođeno, neprozirno, neosvojivo, nevidljivo, neopipljivo, nedostupno, nepotrošivo, nestabilno, nedostižno, neizmerno, neobuzdano. Njezine konstelacije idu dalje od kozmografskih koordinata i astronomskih zvezdovida; kako izrastaju iz dubine duševnosti tako se i granaju u širine i visine zamišljenog univerzuma neograničeno slobodne kombinatorike. Stoga *Nebeski ekvator* opravdano zaslužuje priznanje i ovogodišnju Nagradu HAZU za književnost.

NAGRADA ZA LIKOVNE UMJETNOSTI

Slikar **Josip BIFFEL** rođen je 1933. godine u Zagrebu, gdje je 1959. završio Akademiju likovnih umjetnosti u Zagrebu. Predavao je u Zagrebu najprije u Školi primijenjene umjetnosti 1969./79., potom od 1979. na Akademiji likovnih umjetnosti. Slikarski opus Josipa Biffela kritičari su nazvali slikarstvom egzistencije. Doista, pejzaži s figurama osamljenih ljudi, zagonetne kuće u praznom krajoliku, nadasve njegova tijela u egzistencijalnoj tjeskobi, posebice pridonose ugođaju, koji potvrđuje navedenu sintagmu. To je u stručnoj kritici uočeno i vrednovano. Postoji, međutim, još jedan dio opusa Josipa Biffela koji je manje poznat. To su njegove likovne interpretacije biblijskih tema. Blizak toj problematici, Biffel je s predanošću i odgovornošću pristupao biblijskim temama, tako da je do danas nastao značajan niz mozaika, vitraja, zidnih fresaka i ulja na platnu namijenjenih sakralnim prostorima. Treba reći – u mnoge crkve u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini unosile su se često slabe ili čak loše amaterske izrađevine. Djela Josipa Biffela unijela su odgovoran duh likovnosti i sklada u sakralne prostore. Njegove slike nisu avangardni proboji, nego u svojoj čitkoj figurativnosti čuvaju dostojanstvo biblijskih prizora.

Razred je predložio da se Josipu Biffelu dodijeli Nagrada HAZU za sljedeća djela koja je ostvario u posljednjih pet godina: dva mozaika iz crkve u Vitezu u Bosni i Hercegovini, sedam vitraja iz novoizgrađene crkve u Mičevcu u Turopolju te četrnaest slika koje prikazuju postaje Križnog puta u crkvi sv. Leopolda Mandića u Splitu.

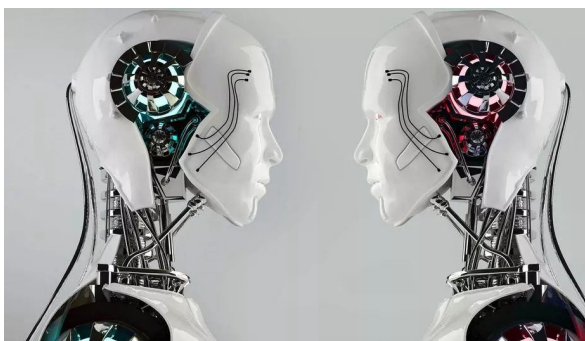
NAGRADA ZA GLAZBENU UMJETNOST

Olja JELASKA rođena je 1967. u Splitu, gdje je završila osnovnu i srednju školu. Na Muzičkoj akademiji u Zagrebu diplomirala je na Odsjeku za kompoziciju i glazbenu teoriju 1992., a 1994. i na studiju kompozicije u klasi profesora Marka Ruždjaka. Glazbeni opus Olje Jelasko obuhvaća oko 40 skladbi, pretežno komornih djela. Danas djeluje kao redovita profesorica za glazbeno-teorijske predmete na Muzičkoj akademiji Sveučilišta u Zagrebu.

Skladateljica Olja Jelaska predložena je za dodjelu Nagrade HAZU u području glazbene umjetnosti i muzikologije za **djelo *Modri val*** izvedeno 8. svibnja 2014. u Koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskoga u izvedbi Simfonijskog orkestra HRT-a pod ravnanjem maestra Aleksandra Markovića. Simfonijska pjesma *Modri val* novost je u stvaralaštvu Olje Jelasko. More kao nadahnuće osobit je izazov, i ne tako čest motiv pisanja za velike orkestre, a skladateljici je bio poticaj za istraživanje novih prostora vlastite invencije. Gotovo slikarski primjenjujući orkestralne i instrumentalne boje, spajanjem i sukobljavanjem suprotnosti u tijeku materije, kroz lirski doživljaj, pa i elemente lokalne, tijardovićevske provenijencije, skladateljica nepogrešivo dočarava mediteransko podrijetlo svojega nadahnuća.

NAGRADA ZA TEHNIČKE ZNANOSTI

Prof. dr. sc. **Ivan PETROVIĆ** rođen 1961. Klobuku, redoviti je profesor u trajnome zvanju Fakulteta elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu. U svojem se trideset trogodišnjem znanstvenom radu bavio širokim spektrom problema vezanih uz istraživanje i razvoj teorije automatskog upravljanja te njezine primjene u upravljanju složenim tehničkim sustavima.

Prof. dr. sc. Ivan Petrović predložen je za nagradu HAZU za *važno znanstveno postignuće u istraživanju algoritama za sustave autonomije mobilnih robota*. Svrha je tih algoritama osiguravanje autonomne navigacije mobilnih robota u nepoznatim i dinamičkim prostorima te autonomno obavljanje raznih korisnih poslova umjesto ljudi ili u suradnji s ljudima. Takvi će robotski sustavi utjecati na širok spektar društvenih i gospodarskih aktivnosti. Njihovom primjenom omogućit će se nove razine automatizacije proizvodnih, transportnih i logističkih sustava, koji će time postati bitno učinkovitiji, ali i pružanje raznih usluga ljudima u tvornici, uredu, domu, rehabilitacijskim i zdravstvenim ustanovama, u poslovima nadzora, inspekcije i zaštite prostora i objekata itd. U posljednjih je pet godina (2013.-2017.) sa suradnicima objavio 17 znanstvenih radova u časopisima zastupljenima u WoS bazi, od toga 9 radova u časopisima iz prvog kvartila, koji čine znanstvenu cjelinu pod nazivom *Algoritmi za sustave autonomije mobilnih robota*. Nadalje, voditeljem je 4 znanstvena projekta financirana iz programa Obzor 2020. i 4 znanstvena projekta financirana iz Europskih strukturnih i investicijskih fondova.

ODBOR ZA NAGRADE

Predsjednica akademkinja **Alica Wertheimer-Baletić**

Članovi

akademici: **Slavko Matić, Anica Nazor, Koraljka Kos,
Zvonimir Mrkonjić, Marko Tadić, Josip Madić,
Igor Fisković, Božo Udovičić**

Tajništvo

Alenka Smrečki, dipl. iur.

Oblikovanje Dobriša Skok